

การศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่กับวิธีสอนแบบปกติ

A STUDY OF PROBLEM SOLVING ABILITY IN SOCIAL STUDY SUBSTANCE LEARNING
GROUP OF MATTAYOM SUKSA III STUDENTS,
TAUGHT BY THE FOUR NOBLE TRUTH METHOD AND BY THE TRADITIONAL METHOD

¹⁾นิกร ว่องวิทย์การ ¹⁾อุษา คงทอง ¹⁾กาญจนา สุจินะพงษ์

¹⁾Nikron Wongwikkan ¹⁾Usa Kongthong ¹⁾Ganchana Sucheapong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่กับวิธีสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง เป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานี ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับฉลาก จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนจำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียนจำนวน 33 คน เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ รวม 24 ชั่วโมง และแบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ การทดสอบค่า t (t-test Independent)

ผลการวิจัยปรากฏว่าความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนหลังการทดลองของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีแบบอริยสัจสี่ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹⁾ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ABSTRACT

The purpose of this study was to compare the student' the problem solving abilities in social study substance learning group of mattayom sukka 3 students taught by the four noble truth method and by the traditional method.

The samples consisted of mattayom sukka 3 students of Udomwittaya school. They were divided into experiments group and the control group. Each group consisted of 33 students. The instruments of this study were the problem solving ability test and lesson plans. of the four noble truth method and the traditional method. Statistics used were mean and standard deviation t-test Independent was also applied for testing hypotheses.

The results demonstrated that the students problem solving abilities taught by the four noble truth method was higher by the traditional method statistically significant level of 0.05.

ความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาทั้งทางการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แต่ในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในสังคมเป็นประการสำคัญ การเป็นคนที่มึคุณภาพของสังคมนั้นคือ การที่คนในสังคมรู้จักใช้ปัญญาในการคิดพิจารณา และคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ตัดสินใจกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นภารกิจหลักของการจัดศึกษา

แต่ท่ามกลางความผุ่ร่อนทางวัฒนธรรมและศีลธรรม ความพ่ายแพ้ในสนามแข่งขันที่ต้องวัดกันด้วยคุณภาพและสมรรถภาพคนไทยและสังคมไทยเริ่มต้นตัวที่จะติดตามความเปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและทางลบของประเทศชาติอย่างใกล้ชิดแต่เมื่อใดที่คนส่วนใหญ่โดยเฉพาะเด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติยังขาดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งที่บ่งบอกว่าการเรียนสอนต้องปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนาการคิดแก้ปัญหาเป็นของนักเรียน (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 2) คือ คนทุกคนตั้งแต่เกิดจนจบมหาวิทยาลัย เรียนแต่วิชา รู้แต่หนังสือ ถูกล้อมกรอบด้วยตารางสอนและห้องเรียน การพัฒนาคนจึงไม่เอื้อให้มีคุณสมบัติ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งทำงาน ซาญชีวิต อีกทั้งวิธีการเรียนการสอนไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนา ในด้านการคิดวิเคราะห์การแสดง

ความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะช่างสงสัย และใฝ่หาคำตอบ ยังเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน นอกจากนั้นยังขาดความเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย ครูยังเป็นผู้มีอำนาจในชั้นเรียน ครูยังยึดมั่นว่าตนเองเป็นผู้รู้มากที่สุด ถูกที่สุด และมีอำนาจมากที่สุดในการเรียนรู้ โรงเรียนไม่สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และกระบวนการเรียนการสอนยังเป็นพฤติกรรมที่จำเจและพฤติกรรมถ่ายทอด สัดส่วนการฝึกปฏิบัติ การฝึกคิด และการอบรมบ่มนิสัยยังน้อยกว่าการท่องบ่นเนื้อหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 แนวการจัดการเรียนรู้ มาตรา 24 กำหนดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเนื้องานการดังนี้

- (1) จัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา
- (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนที่เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนปกติและต้องทำอย่างต่อเนื่อง สำหรับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับความคิด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ และ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ

วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ โดยผู้เรียนพยายามคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ โดยใช้ลำดับขั้นตอนทั้งสี่ของอริยสัจเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการคิดแก้ปัญหา เป็นหัวใจสำคัญที่ประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและเป็นสังคมสงบสุข เพราะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนในสังคมเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในแนวการสอนที่เน้นกระบวนการคิดแก้ปัญหา โดยใช้วิธีสอนแบบ อริยสังคีตเปรียบเทียบกับวิธีสอนแบบปกติ เพื่อเปรียบเทียบว่าวิธีสอนแบบที่สอนโดยวิธีสอนแบบ อริยสังคีตกับวิธีสอนแบบปกติจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาต่างกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดความคิดค้นและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นไปได้ด้วยวิธีที่ ผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบแล้ว

คำสำคัญ

ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา วิธีสอนแบบอริยสังคีต

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

วิธีการสอนแบบอริยสังคีตและวิธีการสอนแบบปกติ มีผลต่อความสามารถในการคิด แก้ปัญหาในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกัน อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบอริยสังคีตกับวิธีสอนแบบ ปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยการสอนแบบ แก้ปัญหาที่ใช้วิธีสอนแบบอริยสังคีตกับการสอนแบบ

ระยะเวลาในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน แผนการเรียนรู้ละ 3 ชั่วโมง รวมเวลา 24 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 33 คน ซึ่งจัดนักเรียนแบบคละความสามารถทางการเรียนใกล้เคียงกัน โดยดูจากผลการเรียนเฉลี่ย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2548

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนอุดมวิทยาจังหวัดปทุมธานี ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับฉลาก จำนวน 2 ห้องเรียน จาก 4 ห้องเรียน แล้วนำ 2 ห้องเรียนมาจับฉลากเพื่อเลือกห้องเรียนหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีกห้องเรียนหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม

2. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีสอนซึ่งมี 2 แบบ ดังนี้

- วิธีการสอนแบบอริยสัจสี่
- วิธีการสอนแบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาที่ใช้วิธีการสอนแบบอริยสัจสี่ 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาที่ใช้วิธีการสอนแบบอริยสัจสี่

4.1.1 ศึกษาหลักการวิธีการแก้ปัญหาที่ใช้วิธีการสอนแบบอริยสัจสี่จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ 24 ชั่วโมง ซึ่งประกอบด้วย สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดปัญหา (ขั้นทุกข์) 2) ตั้งสมมุติฐาน (ขั้นสมมุทัย) 3) ทดลองและเก็บข้อมูล (ขั้นนิโรธ) 4) วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (ขั้นมรรค) สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

4.1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขความถูกต้องทั้งเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนต่างๆของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

4.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุดมวิทยา อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 33 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนกับเวลาที่กำหนด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นก่อนนำไปทดลองจริง

4.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาที่ใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ไปสอนเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

4.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

4.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จุดมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

4.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหามาจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.2.3 สร้างตารางวิเคราะห์แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาและระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

4.2.4 กำหนดจำนวนแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

4.2.5 สร้างแบบทดสอบความสามารถในการคิดปัญหาแบบชนิด 4 ตัวเลือกตามตารางวิเคราะห์แบบทดสอบโดยมีสถานการณ์เป็นตัวกำหนด จำนวน 10 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 4 ข้อ รวมข้อสอบ 40 ข้อ จำนวน 1 ฉบับ

4.2.6 หาประสิทธิภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของข้อสอบและความชัดเจนของภาษาที่ใช้และปรับปรุงแก้ไข

4.2.7 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอุดมวิทยา อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 1 ห้อง จำนวนนักเรียน 33 คน

4.2.8 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยให้คะแนนข้อที่ตอบถูก ข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ได้ทำให้คะแนน ข้อละ 0 คะแนน

4.2.9 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์คุณภาพ ได้ผลดังนี้ หากความยาก (p) ของข้อสอบแต่ละข้อ มีระดับความยากอยู่ระหว่าง 0.33-0.77 นับว่าเป็นข้อสอบที่ใช้ได้ หากอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.11-0.66 นับว่าเป็นข้อสอบที่ใช้ได้ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ คูเดอร์-ริชาร์ดสันที่ 20 (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.70

5. วิธีการรวบรวมข้อมูล

5.1 ทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา จากนั้นบันทึกผลการทดสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสามารถไม่ต่างกัน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

5.2 ทำการทดลองโดยสอนนักเรียนซึ่งใช้เนื้อหาในสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมในเวลาในการสอน 24 ชั่วโมง โดยใช้วิธีสอนการคิดแก้ปัญหาโดยใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ในกลุ่มทดลอง และใช้วิธีการสอนแบบปกติในกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้ง 2 กลุ่ม

5.3 ทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา ฉบับเดิม จากนั้นบันทึกผลการทดสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลังทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียน โดยวิธีสอนแบบอริยสัจสี่ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test แบบ independent samples) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการวิจัย

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test independent) พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอริยสัจสี่มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

โดยการสอนแบบอริยสังคีตกับการสอนแบบปกติ เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ที่ได้รับการสอนแบบอริยสังคีตสูงกว่าความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประณีต ภูโอบ (2532) ได้ทำการศึกษา เรื่องการสร้างแบบฝึกความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ณัชชา พัฒนากุล (2533: 85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการสอนต่อความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โสภาสันต์พร้อม (2535) ได้การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วย ชีวิตในบ้าน ด้วยการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ 9 ขั้น กับการสอนแบบปกติ ทองสุข คำชนะ (2538) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักและเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล สุกัญญา ยุติธรรมนนท์ (2539) ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอเรนซ์ที่มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รพีพร โตไทยะ (2540) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบแก้ปัญหาตามแนววิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม บังอร ภักธโกมล (2540) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาของปีที่ 6 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยตัวเราด้วยวิธีการสอนแบบโครงการ มาลาติ โหมคเจิว (2541) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบกระบวนการสร้างเสริมค่านิยมกับการสอนตามคู่มือครู สุปราณี การพึ่งตน (2542) ได้ทำการวิจัยถึงการทดลองเพื่อศึกษาผลการสอนโดยสร้างโยนิโสมนสิการต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลนักศึกษาพยาบาล และเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการกับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ปรียา หิรัญรัมย์ (2544) ได้ดำเนินการวิจัยโดยสร้างแผนการสอนตามแนวอริยสังคีตเรื่องน้ำเสีย และแก้ไขปัญหาน้ำเสียสำหรับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในระหว่างการเรียนการสอนและศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอชัยบุรีจังหวัดปทุมธานี รัตมีจันทร์ ศรีรัตน์ (2544:24)

ได้ศึกษาผลการสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจที่มีต่อการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พุทธธรรม ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประยูร บุญใช้ (2540) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด ประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสื่อกลางเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ สมบัติ เฝ้าพงษ์คล้าย (2546:65-66) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการ ส่งเสริมความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง โดยการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการทดลอง ซึ่งจากการทดลองพบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมโดยวิธีสอนแบบอริยสัจสี่สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติเนื่องมาจาก เหตุผลดังนี้

1. ด้านวิธีสอน การสอนแบบอริยสัจสี่เป็นการสอนที่แปลกใหม่สำหรับนักเรียน และนักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อน จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจ และเอาใจใส่ กระตือรือร้นที่จะเรียน
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนแบบอริยสัจสี่เป็นการสอนที่เน้นกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ จากบทเรียนช่วยให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างมีระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน
  - 1.1 ควรศึกษาผลการใช้วิธีการสอนแบบอริยสัจสี่กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับห้องอื่น ๆ ที่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการสอนแบบอริยสัจสี่สอดแทรกไปกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ
  - 1.2 พัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริงของนักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้นำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้เน้นการฝึกประสบการณ์ไปใช้กับชีวิตประจำวันได้
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการแก้ปัญหาด้วยวิธีสอนแบบอริยสัจสี่กับวิธีสอนตามแนวพุทธศาสนาในแบบอื่น ๆ
  - 2.2 ควรศึกษาและติดตามผลของการสอนคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง อย่างต่อเนื่อง เพื่อยืนยันความสามารถในกระบวนการคิดแก้ปัญหา จากการสอนด้วยวิธีการสอนแบบอริยสัจสี่

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน.2540. **ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.** กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดไอเดียสแควร์.
- ณัชชา พัฒนากุล . 2533 . **ผลของการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการสอนต่อความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทองสุข คำชนะ 2538. **ผลการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาการพยาบาล ผู้สูงอายุของนักเรียนพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพยาบาลศาสตร์.
- บังอร ภัทรโกมล.2540.**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถหน่วยตัวเรา ด้วยวิธีสอนแบบโครง.ปริญญาพันธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา).**
- ประณีต ภูโอบ .2532. **การสร้างแบบฝึกความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประยูร บุญใช้.**การคิดและการสอนเพื่อพัฒนาการคิด.**กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ปริญญ หิรัญรัมย์ .2544. **หลักการศึกษาวิชาชีพครู.**กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาลาดี เขียวโหมด .2541. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบกระบวนการสร้างเสริมค่านิยมกับการสอนตามคู่มือครู .** วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัสมิจันทร์ ศรีรัตน์. 2544. **ผลการสอนตามขั้นที่สี่ของอริยสัจที่มีต่อการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พุทธธรรม ในรายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3** โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รพีพร ไตไทยะ .2540. **ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบแก้ปัญหาตามแนววิทยาศาสตร์**

เทคโนโลยีและสังคม, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่(สำเนา).
สุกัญญา ยุติธรรมนนท์.2539. กระบวนการคิดแก้ปัญหาในอนาคต ตามแนวคิดของทอเรนซ์
ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหา.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.